

Zeg aan de kinderen dat wij niet deugen

- 1 Zeg aan de kinderen dat wij niet deugen.
Zeg dat wij kinderen maken 's nachts
Om ze 's ochtends zachtmoedig te kraken, zeg
Aan de zoon als hij dwarsligt aan tafel en zingt
- 5 Om met liedjes zijn honger te stillen, zeg
- Dat wij de muziek uit zijn mond zullen nemen,
- Dat wij hem klein zullen krijgen met melk
En slaag, met zuurverdiend brood en examens.
Zeg dat zijn dorst de manieren moet leren
- 10 Van ons, een dwergvolk van vaders en moeders.
Wij hebben geen noten op onze zang.

Uit: *Zeg aan de kinderen dat wij niet deugen*, 2011

Opvoeden: een koud kunstje?

Hoeveel vrijheid moeten ouders hun kinderen geven?
Wanneer deugen kinderen niet? En ouders?

De cyclus telt twaalf gedichten waarvan er tien beginnen met de regel: 'Zeg aan de kinderen dat wij niet deugen'. Thema's zijn: de fakkel die generaties aan elkaar doorgeven en het conflict tussen kinderen en hun vaak burgerlijke ouders, 'een dwergvolk van vaders en moeders' (10).

'Zeg aan de kinderen dat wij niet deugen' is een uitzonderlijke uitspraak voor ouders. Meestal vinden zij juist dat de kinderen niet deugen. Ze maken zichzelf verwijten, omdat ze hun kinderen soms kraken. Maar het lijkt alsof ze niet anders kunnen. Ze willen hun nageslacht naar hun eigen beeld en naar de verwachtingen van de samenleving vormen. Zo snuiken ze de talenten van hun kinderen, bijvoorbeeld die voor vreugde en muziek (4-6). In een van de gedichten die in de cyclus op dit gedicht volgen, worden bijvoorbeeld een dansende dochter en een schrijvende zoon tegengewerkt: 'Geef aan mijn zoon geen gedichten, nee leer hem/ Die kleine nachtmuziek zingen van zakgeld,/ Die klinkklare zon van een munt in zijn spaarpot,/ Dit metrum is trash voor zijn toekomst in vastgoed./ Maar Slauerhoff ligt in zijn bed al voor anker'.

De ouders proberen vaak hun verwachtingen met dwang aan hun kinderen op te leggen: '(...) met melk/ En slaag, met zuurverdiend brood en examens' (7-8). Zo prozaïsch en autoritair zijn ze.

Leonard Nolens zegt vaak in zijn dagboeken en in interviews dat hij alleen deugt voor het schrijven¹. Hij vindt het jammer dat hij daarvan nooit de bewijzen aan zijn ouders heeft kunnen tonen en er nooit met hen over heeft kunnen praten.

1 R. Rijghard (2008, 11 april). 'Ik deug alleen voor de poëzie'. *NRC Handelsblad*.

Lessuggesties bij het gedicht 'Zeg aan de kinderen dat wij niet deugen'

1. Het manifest van jouw gevoelens *Schrijfoefening*

Schrijf zelf een gedicht met een aantal imperatieven: 'Zeg aan...dat...'

Laat het een manifest van jouw gevoelens worden. Enkele suggesties: 'Zeg aan de Eerste Minister dat...'; 'Zeg aan je moeder/vader dat...'

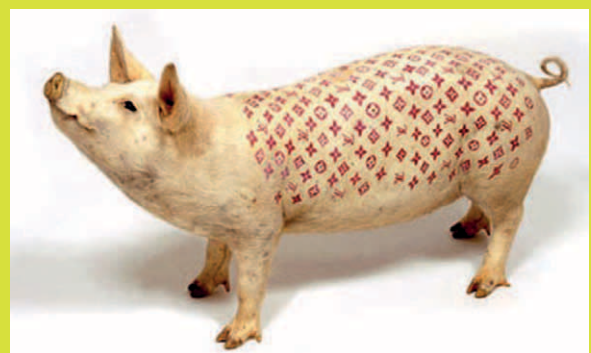
2. Een beeld van een bundel *Kijk oefening*

Wat roept deze oude, naakte man bij jullie op? Waarom zou Nolens deze foto voor de omslag hebben gekozen?

De omslag van de bundel *Zeg aan de kinderen dat zij niet deugen* toont de sculptuur 'Big Man' van Ron Mueck.

3. Kunstopvattingen *ICT-opdracht*

Lees het volgende gedicht en ga na hoe Nolens staat tegenover het werk van de kunstenaars waarover het gaat. Wie zijn het? En wat vind jij van die kunstenaars en hun werk?

- 1 Zeg aan de kinderen dat wij niet deugen.
Wij tatoeëren de varkens van China,
Beplakken plafonds met de pantsers van kevers,
Wij maken machines die stront produceren
- 5 En proppen een pot vol met schelpen van mossels,

Klaar. Het is kunst want wij noemen het kunst.

Wij aanbidden de pisbak Duchamp, de verroeste Spijkers met koppen van Uecker, de dolksteek Fontana, wij gaan op de knieën voor schoonheid

- 10 Van afval. Afvalligen zijn we. Van wie dan?
Geen kwast observeert ons verleden frontaal.

De man die varkens tatoeëerde, de man die plafonds met de pantsers van kevers beplakte, de man die een pot met mosselschelpen volpropte: over welke Belgische kunstenaars heeft Nolens het?

Bronnen

R. Rijghard (2008, 11 april). 'Ik deug alleen voor de poëzie'. *NRC-Handelsblad*.